

Aldı Çekirge

Bakalım, ne dedi?

Üsküdar Mesireleri

PEK eski zamanlara gitmiyeeğim. Buna lüzum görmüyorum. Medineî Üsküdarın âbı havasının güzelliği dolayısıyla Osmanlı hânedanının en makbul ve mergup sayfiyelerinden biri olduğuna dair eski kitaplarda mü teaddit kayıtlara rastlanır.

Tanzimattan bu yana, Üsküdar ve havalisi, biribirini takip eden devirlerin rical ve kibartından aynı rağbeti görmekte devam etmiştir.

Sadrâzam ve serasker Hüseyin Avni Paşanın, Kapudânı deryâ Hacı Vesim paşanın, Namık paşanın, Sermed paşanın, Çürüksuların, Fosfor Mustafa paşanın, çorapsız İbrahim paşanın, Hareket ordusu kumandanı Mahmut Şevket paşanın burada konakları, yahıları bulunduğu gibi, Altas lâkabı ile şöhrat bulan, (Genç Osmanlılar)ın hâmisî Mısırlı Mustafa Fazıl paşanın, Sami paşa zâde Suphi paşanın, Abdülhak Hâmidin babası müverrih Hayrullah efendinin, Şeyhülislâm Piri zâde Sahip Mollanın, Dolmabağçe sarayının bina emini Altunî zâde İsmail paşanın, Müşir doktor Na fiz paşanın, Mekke emiri Şerif Ali Haydar paşanın, Reji komiseri Nuri beyin de Çamlıcalarda köşkleri vardı.

Hattâ Kısıklı yolu üzerinde, Sarıkaya denilen mevkide, Sultanlardan birinin bir köşkü vardı ki, Sultan Mahmut orada, hava tebdili ederken ölmüştür.

Çamlıca'nın, Tanzimat edebiyatında önemli mevkii vardır. Tanzimatın ilk nâsiri Sami paşa zâde Sezai bey, eserlerinde, bilhassa küçük hikâyelerinde, Çamlıca'yı, dekor olarak seçtiği gibi, Recaizade de, Tanzimat devrinin ilk hakikî ve Avrupalı romanı olan «Araba sevdası»nda, o vakit

ki Çamlıca'yı ve Tophanelioğlun-daki meşhur belediye bahçesi seyranlarını parlak surette tasvir eylemiştir.

Bu belediye bahçesi, İstanbul belli başlı mesire yerlerinden biri idi. Rivayet ederler ki, bir zamanlar, köşkü bahçenin tâ karışına isabet eden Mısırlı Mustafa Fazıl paşa, oraya gezmeğe gelenlerden meşrubat parası alınmamasını, içerideki gazinonun müstecirine sıkı sıkıya tenbih etmiş ve haftadan haftaya, içilen kahve, çay, limonata ve şurup paralarını kendi ödermiş.

Bu zamanda, bu türlü bir cömertlik, değme zenginin harcı değildir. Ne dersiniz?

Kısıklının, Beylerbeyine müteveccih yamacında bir Bektaşî tekkesi vardı ki son «baba» sı, Yakup Kadrinin romanında «Nur baba» adını alan «Ali Nutki baba» idi.

Dikkat ettinizse, Bektaşî tekeleri umumiyetle, İstanbulun en güzel, en ferah noktalarında bina olunmuştur.

Bu da öyle idi. Dergâhın dış sofasından, Boğasiçine ve karşıda Rumeli sabiline bir nazar atfetmek, ruhta ve gönülde bir ferahlık duymak için kâfi idi.

Tekkenin arkasında, Abdülâzîzin göz bebeği, Şehzade Yusuf İzzetetin Efendinin köşküne ve İstanbulun en leziz sularından «Tomruk ağası» suyunun kaynağına giden yol vardır.

Lâkin o tarihte o yoldan geçmek cüretini gösterene aşkolsun! İdarei mahsusanın külüstür tek nelerinden birine bindirilip, Akkâ kalesini veyahut Garp Trablusunun boyladığı ve mādâmülömür pınar suyuna hasret kaldığı gündü!

ÇEKİRGE

